

Kouakou

L. Polman*

‘Het zijn geen kwade jongens, maar ongepolijst,’ zegt Captain Kouakou van de VN-politiemacht in Haïti. ‘We brengen ze de grondbeginselen bij, snapt u? Zoals: komt er een burger naar je toe omdat zijn mobieltje gestolen is, dan wuif je hem niet weg met ‘ik heb geen tijd want ik moet mijn vriendinnetje bellen en daarna al mijn vrienden en dan ben ik moe en moet ik slapen’. Nee, je zegt tegen die burger dat je het heel vervelend voor hem vindt dat hij zijn mobieltje kwijt is en je neemt zijn aangifte op. Dát is professioneel. En als je iemand hebt gearresteerd, dan sla je hem niet ook nog eens in elkaar. Nee, je doet hem de handboeien om en verzoekt hem dringend maar beleefd om mee te gaan naar het bureau om de formulieren in te vullen. Dat soort dingen. Mensenrechten. Die zijn door God aan ons gegeven en die moeten we eerbiedigen.’

De VN-vredesmacht in Haïti (MINUSTAH) is bijna 12.000 man groot. Drieduizend daarvan zijn politiefunctionarissen uit 51 landen, van Bangladesh, Costa Rica en Thailand tot Jemen aan toe. Captain Kouakou is een grote, kale Ivoiriaan en teamleider. Zijn enthousiasme over de voortschrijdende professionalisering van de Haïtiaanse politie wordt nog niet door alle Haïtianen gedeeld. Sinds mensenheugenis vreest en haat het volk de politie als de moordzuchtige ordetroepen van Haïti’s dictators en militaire junta’s. In de tentenkampen, waar 30 procent van de bevolking van Port-au-Prince een jaar na de aardbeving nog steeds bivakkeert, durven Haïtiaanse politiemensen nauwelijks te patrouilleren. Ze weten dat de kans dat ze in de steegjes tussen de tentflappen worden aangevallen groot is.

Maar voor VN-politiemannen is het er veilig, zegt Kouakou. De kreten waarmee muren in de stad zijn volgekladderd – ‘MINUSTAH = Kolera’ bijvoorbeeld, en MINUSTAH ABA (weg met) – menen de mensen niet echt. Met name de

VN-politiemensen uit Afrikaanse landen, zoals Benin, Guinee en Burundi – én Ivoorkust natuurlijk – zijn welkom in de tentenkampen. ‘We hebben veel met de Haïtianen gemeen,’ zegt Kouakou. Haïtianen zijn Afrikanen, als slaven naar de Franse plantages gebracht. ‘Soms schrik ik me rot. Dan zie ik opeens mijn buurman uit Cote d’Ivoire hier rondlopen! Niet echt natuurlijk, maar mensen hier hebben dezelfde gezichten als wij en ze bewegen net als wij.’ En ze dragen dezelfde namen. ‘Ik zweer op de Lieve Heer: op mijn allereerste dag hier stelde een lokale meneer zich aan me voor als Couacou. Mijn naam, maar dan met twee c’s.’

De VN’ers patrouilleren ontspannen in teampjes van twee. Ze spreken geen Creools, maar de Haïtiaanse tentbewoners en zij verstaan elkaar prima. Op zijn wandelingen door de kampen vraagt Captain Kouakou links of het goed gaat met vrouw en kinderen, rechts of de mensen goed geslapen hebben en als het antwoord ja is, krijgen ze een applausje van hem. En ziet hij iemand die dood ligt te gaan, dan pakt hij een beetje geld uit zijn broekzak en zegt: breng hem naar het ziekenhuis.

Ook het rotsvaste geloof in goddelijke genade delen de Afrikanen en de Haïtianen. Op de dag van de aardbeving, 12 januari 2010, lag Kouakou tussen de Haïtianen op zijn knieën op straat, om God te danken dat ze nog leefden. Om hen heen hoorden ze de kreten om hulp vanonder ingestorte gebouwen en overal lagen doden en strompelden gewonden. Op zijn eerste verlof na de aardbeving is Kouakou niet naar zijn vrouw en kinderen in Ivoorkust gegaan, maar op bedevaart naar Lourdes. Daar kreeg hij prompt een telefoontje uit Haïti: hij was bevorderd tot teamleider. God was hem opnieuw genadig geweest. ‘Ik zou de Haïtianen ook meer geluk gunnen. Maar *le Bon Dieu* stuurt ze de ene plaag na de andere. Na *le tremblement de terre*, kwamen de orkaan en de cholera. Hield God maar net zoveel van hen als zij van Hem.’

* Mw. L. Polman is freelance journalist en auteur van onder meer *De Crisiskaravaan*. Achter de schermen van de noodhulpindustrie.